

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an 40 coroane. — Pe șase luni 20 coroane. — Pe trei luni 10 coroane.
Ziarul apare Marția, Joia și Sâmbăta

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

== Prețul inserțiunilor, după învoială ==

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Chemare

Femeile române din Sibiu și împrejurimi sânt invitate să binevoiească a participa la

Adunarea de protestare

contra salbătăciilor săvârșite de maghiari dincolo de linia demarcațională.

Adunarea se ține în Sibiu, în sala mare a comitatului, (Strada Șaguna), **Marți în 18 Martie n. 1919 la ora 11 a. m.**

Comitetul executiv.

In fața congresului preoților

II

Cum trebuie să fie preotul în zilele noastre? Cum trebuie să fie preotul român în România Mare?

Păstorul cel bun, care sufletul său și-l dă pentru oile sale.

Păstorul cel bun, care merge în fruntea turmei, și turma-l urmează, pentru că-i cunoaște glasul.

Păstorul cel bun, care duce turma la pășune, și o ferește de tot ce-i poate strica.

Hrana trupească o asigură pe seama turmei, asemea și hrana sufletească.

Un asemenea bun păstor trebuie să fie preotul nostru. Cunoaște bine pe toți parohienii săi și-i cunosc pe el parohienii.

Cunoaște bine raporturile lor casnice și întreagă viața lor sufletească.

Și el tratează pe credincioșii săi ca un medic bun și la fiecare boală aplică medicina potrivită.

Indreaptă cu vorba, prin predici, în fiecare Duminecă, indreaptă cu predica la toate ocaziunile: la sfîntirea apei, la maslu, la înmormântări, dar mai cu seamă indreaptă în sfînta taină a mărturisirii, când e de față numai cel ce se mărturisește și bunul și înduratul Dumnezeu. Aici aplică el medicina trebuincioasă, și aici indreaptă și cârmuiește el viața creștinului singuratic.

Mai mult face el cu *fapta*, decât cu cuvântul. După *aceasta* se indreaptă viața creștinilor.

Face tot ce poate ridica viața morală a credincioșilor săi, ca să se înstăpânească zicala poporului: Fă ce face popa, căci el ceea ce zice, aceea și face.

Dar, nu numai în cele morale trebuie să fie de model viața preotului nostru.

Poporul nostru se orientează întru toate după preotul său: «Facem cum face părintele».

În cele *economice* preotul merge cu pildă bună. Cum va podi el grădul, cum va face groapa gunoiului, cum îl va stropi în timp de secetă, cum și când va căra el gunoiul pe câmp, cum și când îl va împrăștia, așa va proceda și poporul, căci poporului îi trebuie pildă, trebuie să vază ce e probat de bun.

Preotul va avea vitele cele mai bune, cele mai folositoare, el va avea plugul cel mai bun, grapa cea mai practică, unelte cele mai acomodate, el va fi mai de dimineață în câmp, el va veni mai târziu acasă, și în toate va fi exemplu poporului său,

Va purta grijă de biserică sa, de școala și de casa parohială. Va înființa fonduri, la cari el va contribui în locul prim. Va vorbi la inima poporului său, ca din ce-a dat Dumnezeu, să dea și el bisericii. Va face fonduri pentru biserică, fonduri pentru școală, va face mai ales fonduri de binefacere. Va îngriji ca fondurile acestea să fie bine chivernisite.

În fiecare an, în Ianuarie, va ține sinod parohial, în care își va da seama în biserică în fața sinodului despre sumele, cu cari credincioșii au contribuit spre scopuri publice. Va arăta, cât a dat, când a dat, și cum a crescut dania aceasta bine chivernisită.

Văzând oamenii că dania lor e bine grijită, e în mâni curate, e folosită spre scopuri bisericesti și de umanitate, e bine fructificată, vor da și a doua și a treia oară, căci pilda bună atrage.

Asemenea preot de model va avea mângăierea că are popor bun, ascultător cu tragere de inimă către sfînta biserică. Și un asemenea popor nu așteaptă, ca preotul să ceară și el favoruri pentru faptele sale bune. În o asemenea comună nu va lipsi nici casa parohială, nici prinoase, nici sfintele slujbe, care să asigure existența preotului.

Pilda în cele ale economiei, care o dă preotul bărbaților, o va da preoteasa femeilor satului, ca să se plinească cuvintele Apostolului: Casa sa binechivernisindu-și, copiii având cu bună creștere.

Preotul va face cu evlavie sfintele slujbe, va observa cu sfîntenie timpul serviciilor bisericesti, va împlini cu evlavie diferitele funcțiuni pe la casele credincioșilor săi, va vizita casele acestora spre a se convinge despre viața lor familiară, despre creșterea copiilor în frica lui Dumnezeu.

Va cerceta cel puțin odată în fiecare

săptămână școala, spre a se convinge despre ordinea ce domnește acolo, va fi povătuitorul înțelept al învățătorului, va îndemna spre îndreptare pe cei răi, și în general va fi sfătuitorul tinerimii școlare în toate cele bune și folositoare.

Va supraveghia viața fineretului ieșit din școală, va introduce catehizarea de după amezi în Dumineci și sărbători, și va organiza societatea tinerimii adulte, ca să nu fie ea fără îngrijire în etatea cea mai critică.

Mai ales va observa viața credincioșilor săi în familie, și va da ajutor în caz de boală, în caz de cercări grele, va ocroti vădulele și orfanii, dând ajutor și făcând milostenie, după cum zice evanghelia «să nu știe dreapta ce face stînga».

Așa ne învață studiul pastoral, și așa e întocmită viața preotului nostru.

Și dacă susținem noi la toate ocaziunile că biserică a fost mângăierea și adăpostul poporului nostru, aici ni s'a păstrat neamul, limba, legea, obiceiurile, cu un cuvânt întreaga ființă noastră, dacă le accentuăm acestea la toate ocaziunile, avem în vedere preoțimea noastră, care cu puține excepțiuni a fost așa, cum o am arătat în cele precedente.

Preoțimea aceasta până azi a lucrat în tăcere, a lucrat neobservată în mijlocul poporului, s'a identificat cu poporul său întru toate: în port, în trai, și a condus poporul pe căile cele bune, «în frica de Dumnezeu și în rușinea de oameni».

Preoțimea aceasta, care a crescut pe român pentru zile mai bune, a avut nădejde, a știut răbda și aștepta.

Și răbdarea aceasta a durat veacuri dearîndul.

Preoțimea aceasta a trecut prin jugul greu al pribegiei după unire, când 60 de ani n'am avut arhieriei, când am fost turmă fără păstor.

Bate-voi păstorul și se va risipi turma. Dacă s'a risipit turma când era bătut păstorul, ce se va fi întîmplat cu ea, când nu era păstor?

Veacuri de-arîndul sub stăpânire străină, sub stăpânire nouă dușmană, preoțimea a răbdut și a nădăduit zile mai bune.

Dumnezeu a ascultat rugăciunea părinților noștri.

Azi nu mai sîntem împrăștiați. Ni-a dat Dumnezeu zile mari și bune. Sîntem un neam, sub domnie românească.

Acuma a sosit vremea, ca preoțimea românească din fosta Ungarie să și ridice glasul, și să spună și ea ce dorințe, ce speranțe are.

Pentru *prima dată* se adună la un loc preoțimea românească liberă, în stat

național liber și independent. Se adună plină de nădejde în un viitor mai bun, pentru neamul nostru, în viitor mai ferice pentru biserica noastră și ale ei instituțiuni. Se adună la olaltă, ceice au avut până acuma în mână soarta neamului nostru. Se adună mucenicii neamului, spre a vorbi și ei în concertul cel mare al României Mari.

Cum se va încadra în România Mare biserica autonomă din Ardeal, cu toate instituțiunile sale, cu toate corporațiunile, cu excelența sa organizare de azi, cum se va încadra în biserica cea mare a României mitropolia noastră, aceasta o va exprima congresul ca dorință, ca cinosură pentru organul competent, chemat la timpul său se înfăptuiască încadrarea, așezarea bisericii noastre constitutionale în cadrul bisericii ortodoxe din România mare.

Cum se va porni noua propagandă de misionari pentru reformarea sufletească a a bisericii; ce îmbunătățire se dorește pe seama clerului în noua misiune ce-l așteaptă, ce organizare, ce avânt, se proiectează în creșterea viitorilor preoți, toate acestea vor forma obiectul de îngrijire al întrunirii.

Activitatea sa o va începe congresul cu celebrarea sfintei liturgii, cu chemarea sfântului Duh, care să o lumineze și inspire.

Noi privim cu toată încrederea în fața congresului preoțimii noastre.

În mâna acestei tabere cinstite, în mâinile acestei tagme a fost pusă până acum soarta neamului nostru.

Poetul neamului a cunoscut stările de lucruri dela noi, și le-a eternizat pentru vecie prin cuvintele: «*Preoți cu crucea 'n frunte*»

Crucea din arătarea împăratului Constantin cel Mare.

În acest semn vei învinge.

«*Preoți cu crucea 'n frunte*». Aceasta este deviza noastră. Căci aceasta, crucea, este păzitoarea a toată lumea, crucea e podoaba bisericii, crucea stăpânirea împăraților, podoaba credincioșilor, mărirea îngerilor.

Aceasta este arma noastră și evangelia aceluia, care a murit pe ea.

Salutăm din inimă preoțimea noastră, la primul congres în România Mare, și o întimpinăm cu cuvintele: Bine ai venit!

Acțiunea femeilor române

— Întrunirea din Sibiu — Corpul ofiteresc al voluntarilor ardeleni — Propunerile — Comitetul executiv —

În vederea unei imponente adunări de protestare împotriva sălbătăciilor ungurești, femeile române din Sibiu au ținut în 14 l. c. o consfătuire în salele dela Asociațiune. Despre această consfătuire dăm următorul raport:

Au participat numeroase dame din Sibiu, și refugiate din părțile ungurene, precum și o deputație de ofițeri ai corpului voluntarilor ardeleni.

Sedința s'a deschis la ora 15.30 de dna *Catinca A. Barseanu*, care arată ținta întrunirii și invită femeile prezente să aducă o hotărâre cu raport la ultimele atrocități comise de maghiari.

Dna *Popp*, soție de avocat din Beiuș, arată întâmplările petrecute dincolo de linia demarcațională și propune să se caute forme potrivite ca protestul femeilor în contra barbariilor ungurești să se facă cunoscut femeilor de pretutindeni.

Corpul ofiteresc al C. V. R., prin graiul dlui căpitan *V. Chiroiu*, delegat al corpului, salută acțiunea pornită de femeile române și declară că întreg corpul ofiteresc al C. V. R. stă la dispoziția damelor pentru executarea hotărârilor ce se vor lua. Se fac următoarele propuneri:

1. Femeile române desaproabă orice petreceri sau întruniri de distracție, pe timpul, cât durează starea actuală dincolo de linia demarcațională.

2. Să se țină o mare adunare a femeilor din Sibiu și împrejurime pentru a protesta în contra barbariilor ungurești, și a comunica celor în drept protestul acesta, precum și femeilor din țară și din străinătate.

3. Să se întreprindă o colectă generală pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor, jertfe ale acestor sălbătăcii.

4. În două zile, de doliu, damele române vor aduna în Sibiu, cu cheta pe străzile orașului, obolul publicului.

5. Să se țină un parastas pentru sufletele persoanelor asasinat de unguri.

6. Să se facă apel la toate reuniunile de femei române din țară, să adereze la aceste hotărâri și să procedeze la fel.

Propunerile se votează în unanimitate.

După aceasta se alege un comitet executiv de 12 dame, și anume d-nele: *Barseanu*, *Goldiș*, *Onișor*, *Măcelar*, *Lăpădat*, *Crișan*, *Bologa*, *Misici*, *Matei*, *Stroia*, *Popp* și *Chiroiu*.

Dl maior *Tr. Mușiu* pune la dispoziție pe ofițerii reg. 2. Alba-Iulia din C. V. A. pentru a sprijini executarea hotărârilor aduse.

Marea adunare se ține Marți în 18 Martie n. la ora 11 în sala comitatului Sibiu.

Ca zile de doliu se statoresc: 19 și 22 Martie n., ear parastasul pentru ziua de 22 l. c.

Drept represalii pentru deținerea dnei *Clara Maniu*, mama prezidentului Consiliului Dirigent, escortată împreună cu o fiică și o nepoată, — la propunerea dnei *Chiroiu* se hotărăște în unanimitate, să se dețină cinci dame maghiare până la punerea în libertate a dnei *Maniu*.

O delegație, compusă din d-nele *Barseanu*, *Goldiș* și *Misici*, are să intervină la Consiliul Dirigent și la Comandamentul trupelor din Ardeal, pentru executarea hotărârii de mai sus.

S'a și expediat la autoritățile chemate o telegramă în acest înțeles.

Comitetul executiv este încredințat să întreprindă toți pașii necesari ce se vor ivi la îndeplinirea chestiilor de amănunte în legătură cu hotărârile votate.

Sedința se ridică la ora 17.

Nu mai încapă îndoială, că nobila mișcare a femeilor, îndurerate de sângele vărsat de atâtea inimi nevinovate, expuse furiei hordelor de dincolo de nenorocita linie demarcațională, are să fie sprijinită cu toată căldura sufletelor noastre, capabile de orice jertfă.

Comitetul executiv al damelor a ținut sedință Sâmbătă în 15 l. c. la ora 16 și 30 minute în sala Asociațiunii sub prezența ad hoc a dnei *Goldiș*.

În ordinea de zi a sedinței se hotărăște, ca secretariatul să fie condus, până la altă dispoziție, de actualul secretar ad hoc, că căpitanul *V. Chiroiu*, care va avea să pregătească un regulament pentru administrarea și distribuirea fondului de ajutorare, ce urmează să fie adunat prin co-

lectă, chete, daruri. Fondul va purta numirea de «*Fondul jertfelor liniei demarcaționale*», și se va distribui întreg, conform necesităților urgente.

În aceeaș sedință s'a stabilit ordinea de zi pentru adunarea din 18 l. c. și pentru zilele de doliu dela 19 și 22 Martie n. 1919.

Dl General *Traian Moșoiu*, a primit delegația compusă din d-nele *Barseanu*, *Goldiș* și *Misici*, care l-a rugat să intervină în afacerea deținerii dnei *Clara Maniu*.

Generalul, aflând despre cererea femeilor române, a telegrafat Marelui Cartier General din București, de unde i s'a răspuns ieri, că s'au făcut demersurile trebuincioase.

Propagandă religioasă

— Conferență la Asociațiune —

Conferența, ținută aseară în casa Asociațiunii, a fost adevărată surprindere pentru publicul nostru din Sibiu, care n'a avut ocaziune să audă din rostul unei femei propagandă pentru misiunea religioasă, până acum rezervată nouă, preoților.

Prezidentul Asociațiunii, dl *Barseanu*, ca introducere a atras atențiunea ascultătorilor asupra importanței bisericii în viața poporului nostru, asupra binefăcătoarei influențe, ce a avut ea în cursul veacurilor asupra poporului. A scos apoi la iveală multele curente ale veacului nostru, cari au slăbit în sinul poporului nostru românesc religiozitatea și moralitatea. Atrage atențiunea asupra misiunilor religioase și în special asupra mișcării pornite în zilele din urmă din partea doamnei *Sanda Mateiu* în viața noastră românească.

Doamna *Veturia Ghibu* a cântat la pian o piesă de Chopin, care a pregătit publicul pentru subiectul serios, ce avea să urmeze.

Dna *Sanda Mateiu* în o predare liberă, cu un limbaj fermecător, a arătat scopul urmărit de misiunile religioase, de a lăși în sinul masselor cunoașterea evangheliei lui Isus, care ne-a rescumpărat din blăstămul legii cu scump sângele Său. Schițând scopul, care și l-a pus fiecare evangelist prin tractarea evangheliei, ajunge să constate, că cei patru evangeliști se întregesc unii pe alții, și avem să cetim întreagă evangelia, și să o știm interpreta.

Spune cum e organizată școala de misionari scoțiani din Glasgov, unde a făcut cursul, și cu calde cuvinte se adresează fetițelor din școala Asociațiunii, să aleagă calea aceasta a misionarului român pentru lățirea cunoștințelor sfintei scripturi în sinul poporului nostru.

Conferența a fost ascultată cu multă atențiune, și a produs adânc efect asupra numărului auditor.

Ca încheiere doamna *Veturia Ghibu* a cântat o piesă tot de Chopin, care a fost mângâiere pentru toți, ceice de mult nu au mai auzit o muzică bună.

Citind ziare

— Glasuri din presă —

Renașterea Română (Nr. 46):

Ziarele din Budapesta, din mijlocul celei mai desăvârșite anarhii, răspândesc zvonul că România este țara aceea, unde omul nu mai e sigur pe viața și averea sa, unde se petrec jafuri și omoruri...

Maghiarii urmăresc, prin orice mijloace, scopul lor infam, dar isteț conceput, de-a arăta Europei, că distrugerea Ungariei «civilizate» însemnează deschiderea unei ere de turburări, de anarhie și de nesiguranță în Orient.

Avem toate motivele să credem, că nimeni nu va ținea seamă, la conferința de pace, de asemenea argumente cusute cu ață albă. Totuși, conducătorii noștri n'ar trebui să scape nici un prilej de-a arăta pe adevărații turburători ai ordinii.

Despre poporul unguresc scrie dl N. Iorga în N. R.:

Este un popor care se încăpăținează a fi ce a fost, și nimic alta decât ce a fost.

Pot afișa ori cât de ostentativ socialiștii (unguri) programe nouă-nouă, în care e vorba numai de drepturile națiunilor, fondul turanic, exasperat de nervii semitici ai conducătorilor intelectuali, se ține intact și reacționează față de cerințele timpului.

Te-ai crede întors în vremurile năvălirilor barbare.

Aceleași scene: Cetele de sălbatici fără lege, care atacă satele fără apărare, care ucid prosteste în dreapta și în stânga, care schingiuesc pe răniți, care batjocuresc trupurile morților. Și toate acestea în chiot de turbați și cu un decor de închisii...

Și n'au lipsit, în această operă de sângeroasă sburdăciune bestială, nici rugurile.

Lumea privește și judecă.

Ea judecă, nu numai după principiile de umanitate, ...ci și după necesitățile de convețuire a neamurilor în noile condiții pe care le-a dat rezultatul definitiv al marelui război.

Și ungurii nu înțeleg nici acum ce sentință vor smulge umanității organizate în ligă de apărare contra nebunilor, oameni și națiuni, prin faptul că din fiecare mișcare a lor rezultă că ei sânt neadaptabili.

Dela Săliște

— O conferință ținută la despărțământul Asociațiunii —

Munca de consolidare, organizare și propagandă culturală, morală și economică la poporul nostru care a trecut și trece și azi prin puternice sguduiri sufletești, trebuie să înceapă cu toată stăruința atât prin biserică și școală, cât și prin societățile noastre culturale-economice, între care este în primul rând Asociațiunea.

Timpul de război a stânjenit avântul luat de acest așezământ, care prin un program de muncă sistematică, prin prelegeri și prin tipărire și răspândire de cărți populare și-a întins activitatea binefăcătoare până în depărtate colțuri ale moșiei românești. Cu încetarea războiului, e timpul să se înceapă din nou instruirea și pregătirea sufletească a poporului nostru, lămurindu-i rolul ce-l așteaptă în viitor și îndemnându-l să-și păstreze în toate împrejurările echilibrul sufletească.

Purtați de aceste motive, conducătorii despărțământului V al Săliștei au făcut începutul prin organizarea unui ciclu de conferințe populare pentru Duminecile din postul păresimilor. Seria a deschis-o în Dumineca I (24 Febr. v.) părintele protopop Dr. Ioan Lupaș prin o temă actuală și instructivă demonstrând prin date istorice înaintea unui public numeros și înțelegător: *Rolul ce l-a avut biserică străbună în plămădirea unității neamului*. Eată resumatul acestei conferințe:

Dacă neamul românesc dela plămădirea lui nu a putut rămânea din pricina năvălirilor dușmane în o unitate politică, unitatea sufletească isvorâtă din credința bisericii străbune se poate dovedi ca existentă atât din documentele de limbă, cât și istorice.

Temelia religioasă a credinței străbune și temelia lumii isvorâte din cărțile bisericești, aceste două baze puternice au susținut unitatea culturală și sufletească a poporului nostru. Cu toate opreliștele din partea stăpânirii nemțești și ungurești, catolice și reformate, contactul religios al ardelenilor cu cei din Țară nu a putut fi împedecat.

Diplomele regilor Ludovic cel mare (1366) și Sigismund (1428) au avut puțin rezultat, doar numai asupra nobilimei, care și-a părăsit legea de dragul moșiei nemeșesti; poporul a rămas credincios religiei străbune, dând ascultare păstorilor săi de talia protopopului Petru din Ostrov (Hunedoara), despre care scrie la 1456 călugărul catolic Ioan Capistran, «că prin cuvântările sale aprige îndeamnă pe toți se rămană statornici în credința lor strămoșească, și mai bine se între în foc, decât se primească botezul în forma bisericii romano-catolice».

Muntenia și Moldova au fost totdeauna adăpost pentru cei prigoniți din Ardeal din cauza credinței, precum Ardealul era adăpost

pentru cei surghiuniți din Țările române din motive politice. Acești din urmă, între cari și unii principi, își continuau cultul religios ortodox și în surghiun, zidind biserici și mănăstiri care le investiau cu slujitori, cu odăjdii și cărți bisericești aduse din Țara-mamă.

Aceste biserici devin adevărate foculare de credință și cultură pentru năcăjitul popor din Ardeal și părțile ungurene.

Contactul devine tot mai intim între românii de aici și cei de dincolo; prin sec. XVI și XVII îndeosebi unitatea bisericii era recunoscută prin contractul dela 1595 încheiat între Mihai Viteazul și Sigismund Báthori. Contractul cuprindea un punct de mare însemnătate bisericească: «toate bisericile românești din Ardeal vor fi sub judecata și dispusul mitropolitului din Târgoviște».

Și după nenorocirea dela Turda, Mitropolitul Ungrovlahiei, ca exarh al Plaiurilor, sfintește Mitropoliții și Episcopii din Ardeal și îngrijește duhovnicește de eparhiile ortodoxi din Ungaria. Dintre ardeleni mulți treceau în țară și-și făceau anii de învățătură bisericească și călugărească la câte o mănăstire vestită, astfel Ilie Ioreste la Putna, Sava Brancovici la Comana ș. a. În secolul al XVII principii munteni Șerban Vodă Cantacuzino și Constantin Brancoveanu se îngrijesc ca românii ardeleni să nu rămână fără păstori sufletești; cel din urmă a zidit biserică brancovenească din Făgăraș, iar mitropoliei din Bălgrad i-a dăruit, pe lângă cărți rituale și odăjdii, 6000 galbeni anual (1698) și moșia Merişani din județul Argeș (1700).

Cu toate acestea Atanasie a sfânticat unitatea culturală și bisericească prin trecerea la unire. Această ruptură a fost numai de formă; sufletul poporului care a rămas credincios datinelor sale și cu cărțile sale de rit ortodox, nu l-a putut schimba.

A dat prilej la luptă între frați; dar a scos la iveală și aprigi luptători și martiri ai credinței străbune, cu deosebire între poporul din margine, ca Oprea Miclăuș din Săliște, popa Măcinic din Sibiel, popa Ioan din Galeș și popa Ioan din Aciliu; ear în părțile Turzii și ale Oșorheiului a predicat pentru statornicia în credință vestitul popa Ioan Tunsul (Piurariu sau Molnár) al cărui fiu Dr. Ioan Molnár, medic vestit, a ajuns sfetnic pe lângă episcopii Nichitici și Adamovici.

De o deosebită însemnătate pentru unitatea sufletească-culturală a românilor de pretutindenea sânt cărțile bisericești, și îndeosebi Biblia dela București (1688), și Testamentul nou dela Bălgrad (1648), care au contribuit nespuse de mult la înfrățirea neamului nostru românesc.

Biserica deci, precum în trecut, așa și în viitor putându-se acum desfășura în toată libertatea își va pune forțele sale și mijloacele spre fericirea neamului nostru întregit prin ajutorul providenței divine și a puterilor sale psihice și fizice care nu s'au alterat, ci s'au întărit și oțelit prin sbuciumările din lungul veacurilor. —

Între aprobările și aclamările publicului își încheie părintele protopop Lupaș înălțătoarea sa conferință.

Știrile zilei

Regina noastră în Anglia. Maiestatea Sa regina Maria a sosit dela Paris la Londra, unde va sprijini interesele României întregite, cum le-a sprijinit și în Franța. Cuvântul Ei are să se audă în depărtări.

Recunoștință. Academia franceză a premiat ultimul volum al regretatului *Pompiliu Eliade* asupra influenței franceze în România: *La Roumanie au XIX siècle*. Premiera este un omagiu postum adus de-o ilustră societate unui fost profesor universitar român și entuziast admirator al marelui popor francez.

La Cluj. Din București se anunță, că ministerul de culte și instrucțiune publică a făcut un apel către profesorii universitari dela Iași, întrebându-i dacă o parte din ei ar voi să treacă la universitatea din Cluj.

Adunarea dela Năsăud a populațiunii române de pe valea Someșului, în numele drepturilor, la libertate a popoarelor, în numele umanității

și civilizațiunii secolului al 20-lea, protestează solemn în contra barbarilor săvârșite față de frații noștri de dincolo de linia demarcațională, și roagă Consiliul Dirigent Român și pe Maiestatea Sa Regele, să facă de urgență pașii de mobilizare generală a populațiunii române din această țară. — *Alexandru Haliță*, președinte. (B. P.)

Bancnotele de 25 și 200 coroane. Primim: În considerare, că bancnotele de 25 și 200 coroane, emise de banca austro-ungară în Octombrie și Noiembrie anul 1918 nu sânt scoase din circulațiune, Resortul Finanțelor a ordonat tuturor percepțorilor să primească aceste bancnote ca plăți. În urmare publicul nu are motiv a refuza primirea bancnotelor amintite. *Resortul Finanțelor*.

Permise. Biroul Presei ne comunică: Ziarul *Renașterea Română* face dese aluzii la anumite permise eliberate în mod ilegal de către funcționarii noștri publici. Cum astfel de bănueli, adeseori repetate, au darul de a trezi neîncredere față de autoritățile publice și a crea o atmosferă foarte neprielnică pentru înfăptuirea organizării noastre, e evident, că ele, prin lipsa de dovezi întemeiate și date concrete, aduc astăzi rău serviciu cauzei românești. Pe de altă parte pretindem, ca oricare organ de publicitate sau particular, care are cunoștință despre vre-un abuz de încredere sau altă faptă ilegală, săvârșită în cursul funcțiunii de către organele Consiliului Dirigent, să le descopere, fără nici o rezervă. Voind Consiliul Dirigent să introducă un regim nu numai românesc, ci și absolut corect, va primi cu mulțumită astfel de indicații concrete, știind să-și facă datoria. Toate bănuelile, puse în circulațiune fără indicații concrete, vor fi considerate de calumnii nedemne de a fi luate în seamă.

Dăruire. Pe seama bisericii noastre din *Șulumberg*, tractul Agnita, a dăruit N. N. suma de 100 (una sută) coroane.

Analele Uniunii profesorilor români din Ardeal. Bănat și părțile ungurene, *Actele Congresului profesorilor și profesoarelor dela școalele superioare, secundare și speciale din Dacia superioară*, ținut în Sibiu, în zilele de 19—21 Ianuar 1919, sânt publicate de Biroul Uniunii. Prețul unui exemplar 4 coroane.

Membri ai Uniunii profesorilor din Dacia superioară se pot înscrie profesorii și profesoarele dela școalele superioare, secundare și speciale, plătiind taxa de 40 lei anual ca membri ordinari, sau o mie de lei ca membri fondatori. Cassierul Uniunii est dl Timotei Popovici, profesor la seminarul din Sibiu.

Revistă pedagogică. La 1 April n. 1919 începe să apară sub îngrijirea unui comitet de redacție *Revista Uniunii profesorilor din Dacia superioară*. Revista va ieși odată pe lună. Membrii Uniunii o primesc gratuit.

Pedeapsă. Din Paris se vestește: Un speculator, care a urcat cu zece bani prețul alimentelor, a fost pedepsit cu opt mii de franci amendă, ear alt speculator pentru aceeași vină cu zece mii de franci.

Și negustorii noștri?

Târg la Ocna-Sibiului, atât de vite cât ș de marfă, se ține într-o zi, adecă Sâmbătă în 29 Martie n. 1919.

Teatre în Sibiu

Cinematograful Orașului. Piața Hermann. Directoară: D-na M. Scholtess.

Marti și Miercuri: *Arme încrucișate*, dramă în 2 acte. *Păcatul moștenit*, dramă în 3 acte. Începutul la ora: 6½ și 8½, seara.

Cinematograful Apollo. Strada Schevis. Directoară: Dna Emil Toth.

Marti: *Serena*, dramă în 4 acte. Un film vestit, în primul rol cu E. K. Titz.

Începutul la ora: 6½ și 8½, seara.

„Cassa de păstrare în Mercurea“, societate pe acții.

Convocare

Domnii acționari ai institutului «Cassa de păstrare în Mercurea», societate pe acții, sunt convocați la

a XXI-a adunare generală ordinară,

care se va ținea *Duminică în 22 Aprilie st. n. 1919*, la 11 ore a. m., în localul din Mercurea al institutului cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea adunării, numirea notarului, a doi scrutinători și alegerea a 2 verificatori ai procesului verbal.
2. Raportul direcțiunii, bilanțul anual și raportul comitetului de supraveghiere.
3. Aprobarea bilanțului pe 1918, distribuirea profitului curat și votarea absoluturului.
4. Fixarea prețului marcelor de prezență pentru membrii direcțiunii și ai comitetului de supraveghiere.
5. Alegerea a 2 membri în direcțiune pe 5 ani.
6. Modificarea statutelor.
7. Eventuale propuneri conform §-lui 25 lit. c. din statute.

Intrucât nu va fi de față, respective reprezentat numărul recerut de acționari la adunarea generală din 22 Aprilie, în sensul §-ului 20 din statutele societății, adunarea generală se va ține în 4 Maiu st. n. 1919, cu aceeași ordine de zi, la timpul și locul indicat.

Domnii acționari, cari voesc să ia parte cu vot decisiv la adunarea generală, sunt poțitiți, în sensul §-ului 17 din statute, să depună cu 48 ore înainte de adunare acțiunile scrise pe numele lor, respective pe numele acelor pe cari li reprezintă, precum și documentele de plenipotență la cassa societății noastre, sau până la 15 Aprilie st. n. a. c. la cassa institutelor cari sunt membre la «Solidaritatea», eventual la «Cassa arhidiecezană» în Sibiu.

Miercurea, la 12 Martie 1918.

(71) 1—1

Direcțiunea.

Activa		Contul Bilanț cu 31 Decemvrie 1918		Pasiivă	
	K f		K f		K f
Cassa	32,381.78	Capital societar	300,000.—		
Cambii	97,824.75	Fond general de rezervă	79,304.45		
Cambii cu acoperire hipotecară	84,478.—	Fond special de rezervă	43,625.37		
Imprumuturi hipotecare	40,703.—	Fond de binefaceri	19,607.11		
Obligațiuni cu cavenți	47,735.—	Fond de pensii	24,894.56		
Conturi-curente debitoare	69,870.37	Depozite spre fructificare	1,199,102.86		
Depuneri proprii	611,352.78	Cont-curentul creditorilor	1,458.97		
Efecte	479,050.—	Dividende neridicate	3,126.—		
Cvute solvite la cent. băncilor	3,200.—	Diverse conturi creditoare	14,177.60		
Depunerea fondului gen. de rezervă	79,304.45	Interese anticipate pro 1919	1,857.75		
Depunerea fond. de binefaceri	18,257.11	Profit curat:			
Impr. din fond de binefaceri	1,350.—	transpus din anul 1917	4,731.99		
Depunerea fondului de pensii	24,894.56	de pe anul 1918	25,172.61		
Casa instit. magazia cu pivnița și alte realități de vânzare	127,595.83				
după amortizare	5,000.—				
Mobilier	1,800.—				
după amortizare	400.—				
Diverse conturi debitoare	2,661.64				
	1,717,059.27				1,717,059.27

Debit		Contul Profit și Pierdere		Credit	
	K f		K f		K f
Interese:		Venit transpus din anul 1917	4,731.99		
pentru fondul genera de rezervă	2,760.10	Interese:			
pentru fondul de binefaceri	587.14	dela cambii	22,416.80		
pentru fondul de pensii	813.93	dela cambii cu acop. hip.	14,930.22		
pentru dep. spre fructificare	36,657.15	dela imprumuturi hipotecare	6,983.48		
Spese:		dela oblig. cu cavenți	7,346.62		
salare și bani de cvartir	8,920.—	dela cont-curent	3,926.18		
marce de prezență	380.—	dela depuneri proprii	20,975.03		
chirie, imprim., registre, porto etc.	5,775.23	dela efecte	14,519.78		
Contribuțiuni:		Chirie	6,709.28		
directă, comunală, etc.	8,904.60	Provizii și alte venit	1,369.19		
10% dare la int. de depozite, fond de binefaceri și pens.	3,805.82				
Amortizațiuni:					
din casa institutului	5,000.—				
din mobilier	400.—				
Profit curat:					
transpus din anul 1917	4,731.99				
de pe anul 1918	25,172.61				
	103,908.57				103,908.57

Mercurea, la 31 Decemvrie 1918.

Elie Petrușiu m. p., contabil.

DIRECȚIUNEA:

N. Ivan m. p., preșident.

Avr. S. Pecurariu m. p., vice-preșident.

D. Vulcu m. p.

Dr. Miclea m. p. Dr. George Măcelariu m. p. Dr. Schiau m. p. Lăpedatu m. p. Ilie Floașiu m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în consonanță cu registrele institutului.

Mercurea, la 12 Martie 1919.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Ioan Dăian m. p., preșident.

Dr. Ioan Cupu m. p.

Vasile Mușoiu

Victor Fincu m. p.

Redactor responsabil: Matei Voileanu.

La școala economică seminarială se
: : : află de vânzare : : : :

Oltoi
de caiși și pruni.

Cumpărătorii să se adreseze la conducătorul școlii **I. Oșoiu** profesor
(69) 2—2 seminarial.

De vânzare

cu preți efin: Un mare bufet (credenț) potrivit pentru restaurant, cu o placă de marmură mare de 250 metri; O garnitură frumoasă de salon, cu pluş roșu, și o oglindă de salon, și alte mobile. La

Horger & Kepp,

magazin de mobile și tapetierie, Sibiu Str. Orezului 27.

Tot acolo se primește, acum sau mai târziu, **un învățacel.**

(70) 1—3

Nr. 90/1919

(67) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune în parohia de cl. I. **Daia-română**, în protopresbiteratul Sebeșului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt: jumătate din venitele preoțești fasonate în tab. B. pentru întregirea dela stat.

Concurenți au să-și aștearnă cererile instruite conform normelor din vigoare, în termenul arătat, subsemnatului oficiu protopresbiteral, și cu observarea prescrișelor a se prezenta poporului în biserică spre a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Sebeș, la 20 Februar 1919.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român în conțelegere cu comitetul parohial.

Sergiu Medean
protopop.

Nr. 70/1919

(66) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III. **Posaga-de-jos**, din protopresbiteratul Lupșa, devenită vacantă prin moartea parohului Vasile Rușdea, după-ce la concursul I nu s'au anunțat concurenți, se scrie al doilea concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sânt cele fasonate în coala B. pentru congruă, cu restricțiunea §-lui 26 din regul. pentru parohii, care asigură venitul jumătate din parohie pe timp de un an văduvei preotese și orfanilor parohului răposat.

Cererile de concurs, inzestrate cu documentele prescise, sânt a se înainta în termenul concursual subscrisului oficiu, iar concurenții — cu rezervele din § 33 ale regulamentului — se pot prezenta în comună pentru a cânta, respective a oficia și cuvânta și a face cunoștință cu poporul.

Băia-de-Arieș, la 16 Februar 1919.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al Lupșei, în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Gan
protopop.

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.